

Nr 307.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag om ändring i vissa delar av militära tjänstepensionsreglementet den 17 maj 1935 (nr 167); given Stockholms slott den 9 april 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att godkänna härvid fogat förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av reglementet den 17 maj 1935 (nr 167) angående tjänstepension för befattningshavare vid försvarsväsendet (militära tjänstepensionsreglementet).

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g

till

kungörelse om ändring i vissa delar av reglementet den 17 maj 1935 (nr 167) angående tjänstepension för befattningshavare vid försvarsväsendet (militära tjänstepensionsreglementet).

Härigenom förordnas, att 1 § 1 mom., 5 §, 9 §, 17 § 1 mom., 28 § samt 31 § 1 mom. reglementet den 17 maj 1935 angående tjänstepension för befattningshavare vid försvarsväsendet¹ skola hava ändrad lydelse på sätt av det följande framgår.

1 §.

1. Detta reglemente skall äga tillämpning å följande beställningshavare:
- a) ordinarie innehavare av beställning, vid vilken utgår lön enligt löneplan i avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet;
  - b) chefen för armén, chefen för marinen, chefen för flygvapnet, chefen för försvarsstaben och marinöverdirektören; samt
  - c) innehavare av beställning såsom flaggkorpral eller högbåtsman.

5 §.

1. Om befattningshavare, vilken kommer i åtnjutande av pension för i detta reglemente avsedd tjänst, vid avgång från den tjänsten åtnjuter eller sedermera erhåller pension för annan tjänst, som avses i detta reglemente, eller pension för annan statsanställning, å vilken civila tjänstepensionsreglementet eller lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension icke äger tillämpning, eller pension för icke-statlig anställning, med vilken är förenad delaktighet i statens pensionsanstalt, och de sammanlagda förmånerna uppgå till sådant belopp, att de för år räknat överstiga femtusenfyra kronor, må befattningshavaren, så länge sådan annan förmån åtnjutes, av pensionen enligt detta reglemente uppbära allenast en tredjedel, med iakttagande likväl dels att i förekommande fall därutöver må utgå så mycket av den återstående delen, att vad vederbörande äger behålla ej understiger summan av den större förmånen och en tredjedel av den mindre eller, om båda äro lika, den ena av dem ökad med en tredjedel, dels ock

¹Senaste lydelse av 1 § 1 mom., se 1936:408.

att minskning skall ske endast i den mån så erfordras för att förmånernas sammanlagda belopp ej må överstiga femtusenfyra kronor. Vid tillämpning av vad sålunda stadgats skall jämväl i förekommande fall iakttagas, att hänsyn icke tages till pension, som utgår enligt gällande bestämmelser angående pensionering av försvarsväsendets reserver av befäl och civilmilitär personal.

2. Vad i 1 mom. sägs skall, där icke Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, äga motsvarande tillämpning, om befattningshavaren vid avgången från tjänsten åtnjuter eller sedermera erhåller lön eller arvode för annan statstjänst eller lön för icke-statlig anställning, med vilken är förenad delaktighet i statens pensionsanstalt.

9 §.

Bestämmelserna i detta kapitel skola äga tillämpning å beställningshavare, som avses i 1 § 1 mom. a) och c).

17 §.

1. Beträffande de — — — lönegraderna angivas:

a) *Beställningar, vid vilka lön utgår enligt löneplanen för officerare (O).*

-----
b) *Beställningar, vid vilka lön utgår enligt löneplanen för underofficerare (Uo).*

-----
c) *Beställningar, vid vilka lön utgår enligt löneplanen för civilmilitär personal m. fl. (C).*

28 §.

1. I fråga om beräkning av pension för icke-ordinarie befattningshavare gäller, att

a) ålderspension bestämmes enligt de grunder, som angivas i 13 §;

b) invalidpension fastställes till ett belopp, motsvarande det för befattningshavaren vid avgången gällande pensionsunderlaget;

c) sjukpension bestämmes enligt de grunder, som angivas i 13 §, varvid emellertid iakttages, å ena sidan, att pensionen utgår med lägst sjuttiofem procent av hel pension samt, å andra sidan, att sjukpensionen icke må överstiga den ålderspension, som skulle hava tillkommit befattningshavaren, därest han med oförändrat pensionsunderlag kvarstått i sin befattning till pensionsålderns inträde.

2. Vid tillämpning av bestämmelserna i 1 mom. a) och c) skola för innehavare av befattning såsom operationssköterska, röntgensköterska eller annan sjuksköterska lända till efterrättelse de i 13 § 1 och 3 mom. stadgade särskilda beräkningsgrunderna för i bilaga A angiven beställning.

31 §.

1. Där ej Kungl. Maj:t för viss icke-ordinarie befattning fastställer annan pensionsålder, inträder pensionsåldern vid utgången av den månad, under vilken befattningshavare uppnår nedan angivna levnadsålder:

för operationssköterska, röntgensköterska och annan sjuksköterska	55 år
» annan extra ordinarie befattningshavare, tillhörande lönegraderna 1—12	60 »
» extra ordinarie befattningshavare, tillhörande lönegraderna 13—30	65 »
» kvinnlig ekonomipersonal	60 »

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1937.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 april 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars-, social- och jordbruksdepartementen anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Enligt 1 § 1 mom. militära tjänstepensionsreglementet äger reglementet tillämpning bland annat å ordinarie innehavare av beställning, vid vilken utgår lön enligt löneplan i avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet, samt å beställningshavare vid flottans poliskår. Då till beställningshavarna vid flottans poliskår, vilka tidigare åtnjoto arvode, numera utgår lön enligt löneplan i omförmälda avlöningsreglemente, erfordras ej längre särskild föreskrift om militära tjänstepensionsreglementets tillämplighet å dem. Föreskriften härom torde därför böra utgå. I samband därmed böra 9 § och rubriken till den under 17 § 1 mom. c) intagna tabellen jämkas.

Enligt 1 § 2 mom. skall militära tjänstepensionsreglementet jämväl tillämpas å extra ordinarie tjänsteman samt kvinnlig ekonomipersonal med lön enligt av Kungl. Maj:t fastställd löneplan för civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet.

Den kvinnliga sjukvårdspersonalen vid försvarsväsendet åtnjuter för närvarande avlöning enligt en i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagen löneplan (löneplan K). Till extra ordinarie tjänstemän vid försvarsväsendet utgår lön enligt en annan i samma kungörelse intagen löneplan (löneplan Eo). Vid bifall till av Kungl. Maj:t i propositionen nr 275 till årets riksdag framlagt löneregleringsförslag bliva avlöningsbestämmelserna för de extra ordinarie tjänstemännen tillämpliga jämväl å sjukvårdspersonalen.

I angivna proposition nr 275 har föredragande departementschefen uttalat sig för, att försvarsväsendets sjuksköterskepersonal även i fortsättningen skul-

le bibehållas vid sin nuvarande pensionsrätt i statens pensionsanstalt. I sådant fall skulle föreskrift om personalens undantagande från militära tjänstepensionsreglementets tillämpning erfordras. Emellertid synas numera övervägande skäl tala för att den kvinnliga sjukvårdspersonalen vid försvarsväsendet överföres på de i militära tjänstepensionsreglementet meddelade pensioneringsbestämmelserna. Tidigare i dag har jag, i anslutning till den ståndpunkt som statskontoret och statens pensionsanstalt intagit, förordat, att viss sjuksköterskepersonal vid serafimerlasarettet och radiumhemmet i Stockholm ävensom en sjuksköterska vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes, vilka för närvarande äga delaktighet i statens pensionsanstalt, skola från och med den tidpunkt då avlöningsbestämmelserna för nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen bliva å dem tillämpliga erhålla pensionsrätt enligt civila tjänstepensionsreglementet. Härmed kommer all sjuksköterskepersonal med nyreglerad lön inom civila statsförvaltningen att vara undantagen från tjänstepensioneringen i statens pensionsanstalt och i stället lyda under sistnämnda reglemente. Såsom redan 1934 års militärpensionssakkunniga framhöllo, möta ej några större svårigheter att bereda sjukvårdspersonalen vid försvarsväsendet motsvarande ställning i pensionshänseende genom att inordna densamma i den militära tjänstepensioneringen. Önskvärd cirkulation mellan militär och civil — vare sig statlig eller icke-statlig — sjukvårdsanställning kan även därefter utan olägenhet äga rum, enär tjänstår, som för pension intjänas enligt det militära tjänstepensionsreglementet, få tillgodoräknas enligt reglementet för statens pensionsanstalt och omvänt. Dessutom är det nuvarande, enligt beslut av 1936 års riksdag förhöjda tjänstepensionsunderlaget i statens pensionsanstalt för sjuksköterskebefattning detsamma, som enligt militära tjänstepensionsreglementet skall tillämpas för dylik befattning efter löneregleringen. På grund av vad sålunda anförts förordar jag, att försvarsväsendets sjukvårdspersonal, samtidigt som de i 1928 års kungörelse intagna avlöningsbestämmelserna för extra ordinarie tjänstemän bliva å densamma tillämpliga, överflyttas till den militära tjänstepensioneringen. Vid försvarsväsendet anställda extra sjuksköterskor torde dock, i den mån åt desamma ej beredes extra ordinarie anställning, böra tills vidare bibehållas vid nuvarande pensionsrätt i statens pensionsanstalt. Jag torde få anledning återkomma till denna fråga i samband med framläggande av förslag till ändringar i det för statens pensionsanstalt gällande reglementet.

Enligt gällande bestämmelser inträder rätt för i statstjänst anställd sjuksköterska att komma i åtnjutande av hel pension vid 55 levnads- och 25 tjänstår. Även sedan militära tjänstepensionsreglementet blivit å dem tillämpligt bör motsvarande rätt tillkomma sjuksköterskorna — operationsköterskor, röntgensköterskor och övriga sköterskor — vid försvarsväsendet. Härav påkallas ändring av 28 § och 31 § 1 mom. i nämnda reglemente.

Husmoder erhåller enligt nuvarande bestämmelser hel pension vid 60 levnads- och 30 tjänstår och detsamma blir — utan att särskild föreskrift därom behöver utfärdas — för henne gällande, sedan hon kommit att lyda under militära tjänstepensionsreglementet.

I 5 § 1 mom. militära tjänstepensionsreglementet stadgas, att militär pensionstagare, som åtnjuter lön eller arvode för annan statstjänst till sådant belopp, att de sammanlagda förmånerna, inberäknat pensionen, överstiga 5,004 kronor, skall vidkännas viss minskning i pensionen. Vid tillämpning av denna bestämmelse skall emellertid enligt 2 mom. av samma paragraf hänsyn icke tagas till lön för gymnastiklärarbefattning, som tillträtts före avgången från den tjänst, för vilken pensionen åtnjutes, och ej heller, såvida icke Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, till i stat upptaget eller av Kungl. Maj:t fastställt arvode för icke-ordinarie befattning vid försvarsväsendet eller vid sjökartverket.

I propositionen nr 178 till årets riksdag angående anslag till länsstyrelserna för budgetåret 1937/1938 har bland annat föreslagits inrättande av särskilda arvodesbefattningar — benämnda försvarsassistenter — vid länsstyrelserna, avsedda att innehavas jämväl av pensionerade officerare. Vidare har i propositionen nr 237 angående anslag till rikets allmänna kartverk m. m. föreslagits inrättande av en för pensionerad officer avsedd arvodesbefattning vid kartverket. Men hänsyn härtill borde förut omförmälda undantag i 5 § 2 mom. militära tjänstepensionsreglementet utvidgas till att avse jämväl försvarsassistenterna och arvodesbefattningen vid rikets allmänna kartverk. Under återopande av vad jag tidigare i dag vid framläggande av förslag om ändring i vissa delar av civila tjänstepensionsreglementet anfört, får jag emellertid förorda, att ifrågavarande paragraf så ändras, att Kungl. Maj:t erhåller rätt att vid förening av pension enligt militära tjänstepensionsreglementet med lön eller arvode för statstjänst medgiva undantag från reduktionsregeln. Vid bifall härtill får det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela dylikt undantag såväl för nämnda arvodesbefattningar som för de befattningar, vilka redan nu äro undantagna.

I överensstämmelse med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet utarbetats förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av reglementet den 17 maj 1935 (nr 167) angående tjänstepension för befattningshavare vid försvarsväsendet (militära tjänstepensionsreglementet). I fråga om 28 § har förslaget utformats med ledning av bestämmelserna i 27 § civila tjänstepensionsreglementet.

Föredraganden hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna berörda förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

P. J. Arrhenius.